

Анвар ОБИДЖОН

ЮРАКЛАРДА САФДОШЛАР ЁДИ

**ЙУЛДОШ
СУЛАЙМОН РИВОЯТИ**

Бир қарасанг, соддагина чол,
Бир қарасанг, бошвоқсиз бола.

Дарди надур?
Танада не хол?
Табобатдан саводи чала.
Ишонади — минг дардега даво
Охун Ҳаким ва Ғарғонаси.
Гурунглардан қидирар шифо,
Дўстлар — унинг салоҳинаси.
Тин олади «важхи-жхши» деб,
Үйга қайтса омонлик билан.
Жим яшаш қай шонр унун эп?

Улар беш киши эди.
Балки кўпроқ ҳам бўлгандир.
Лекин ўз даврида шухрат қозниб, бис буд кун қандай муносабатни раво кўрмайди, номи тарихда қолгани шу беш киши.
Улар учун умумий ҳолат — бундан ўз йил бурун, 1905 йил та-
валуд топган эдилар.

Яна. Уларнинг барчasi маъри-
фатта ташна оддиги касби-кор
егалари (бира бўччи, бирни ти-
мирича ва ҳоказо) оиласидан дунё-
га келган эдилар. 1905 йилдан
Туркистон ҳәтида бошланган
янгича замон, сезилилар ўзага-
ришлар кейинчалик уларнинг
кишини белгилаган эди.

Иккни киши Тошкентда туғил-
ган.

Колган бири Кўконда, бири
Жамбулда, бири Жиззахда.

Уларданд иккиси буюк бобака-
лонимиз Алишер Навоий ҳаёт-
ида ва иходини мушуклар шароит-
да ўрганиб, асар яратиб, асари
тигла тушган эди.

Иккни киши Тошкентда туғил-
ган.

Колган бири Кўконда, бири
Жамбулда, бири Жиззахда.

Уларданд иккиси буюк бобака-
лонимиз Алишер Навоий ҳаёт-
ида ва иходини мушуклар шароит-
да ўрганиб, асар яратиб, асари
тигла тушган эди.

Иккни киши Тошкентда туғил-
ган.

Нисбатан яна қисқароқ яшаган —
Ойбек. Олтмиш уч йил.

Собир Абдулла олтмиш етти
йил яшаган эди.

Ўзокрок умр кўрган — Назир
Сафаров. Саксон ёшида вафот
этган.

Энг кўп яшаган — Үйғун. Сак-
сон беш йил.

Устод Ойбек ташаллудининг ўз
иyllиги муносабати билан у
ҳадда таассорутимни ўзиши
ўйлабтиб, шулар ёдимга тушди.
Буларни эслашга сабаб, энди
«узокроқдан» турив қарагандар
аён қўнингманзар — бир пайт-
да туғилиб, ёшлиги дөярли бир
хилда кечган бешишдан — Ой-
бекни биринчи каторга ўтиб,
адабий ҳаётининг гаройиблиги! —
унинг ИНСОН ва ИЖОДОР си-
фатида бошқалардан ачча юксак-
ка тўкиларни таъкидлашди.

Мен бирорини бирорга қарши
қўйиш, Ойбекни улуғлаш баҳона-
сида унга тенгидонга авлодни кам-
ситиши ниятий йўк. Ойбек бунга
мутож ҳам эмас. Аммо сўнгига ўз
йилдан кўпроқ давр ичди яшаш
тариҳи ўзариги, фикр ўзгаргани-
дан, олдинги кўп мезонлар йўко-
либ боряпти. Кечаги баси бирор
асарлар «бозори ўтмай», керак-
сиз ҳолга келгани устига, кечаги
адабий ҳаётда бўлган жатолар,
хатто гуноҳлар тўғрисидан очик
ёзиш расмига кира бошлади. Бу —
табий жараён. Шу билан бир-
га, ўтган кунлар «айбдор»лигини
ошкор этиш адабиётдан кўнгли
совишига, адабиётда бироронг
килган хизматини «чўриб таш-

та»ни ташкилни таъкидлашди.

Таъкид таъкид, дорилғунун-
га ўқишига келганимид. Эрка ая
деган қариндошимизнинг ўйла-
рида уч-турт ой турган эдим. Кат-
та дарвозадан кирилар, кейин ик-
кита эшик бор эди. Ховли
мўйжазгина, шунга қарамай, па-
ст ёғон панжар билан ўртадан
иккига бўлинган, панжарадан
нари томонда Собир Абдулла

Олишар ҳар ёмонлик билан...
Жангар битди!
Ҳаово тип-тиниң!
Жилмайиб у «суруп-сувут»да —
Рафиқасин васиша интиқ
Учуб борар энд... тобутда...

АБЗАМ ЎКТАМ

Онахон, қийнаманг ўзингизни да,
Мени-да — «оромсиз болапақири»ни.
Кор қымас,

Аллангиз энди бехуда,
Уҳлатиқ мушкулдир Үйғоқ Шофири.
Онахон, шофири мансаби оғир,
Эл гамида кун-тун сергакор кўзи.

Дарди надур?
Танада не хол?
Табобатдан саводи чала.
Ишонади — минг дардега даво
Охун Ҳаким ва Ғарғонаси.
Гурунглардан қидирар шифо,
Дўстлар — унинг салоҳинаси.
Тин олади «важхи-жхши» деб,
Үйга қайтса омонлик билан.
Жим яшаш қай шонр унун эп?

Улар беш киши эди.

Балки кўпроқ ҳам бўлгандир.

Лекин ўз даврида шухрат қозниб,

бис буд кун қандай муносабат-

нингравида қолгани шу беш киши.

Улар учун умумий ҳолат — бун-

дан ўз йил бурун, 1905 йил та-

валуд топган эдилар.

Яна. Уларнинг барчasi маъри-

фатта ташна оддиги касби-кор

егалари (бира бўччи, бирни ти-

мирича ва ҳоказо) оиласидан дунё-

га келган эдилар. 1905 йилдан

Туркистон ҳәтида бошланган

янгича замон, сезилилар ўзага-

ришлар кейинчалик уларнинг

кишини белгилаган эди.

Иккни киши Тошкентда туғил-

ган.

Колган бири Кўконда, бири
Жамбулда, бири Жиззахда.

Уларданд иккиси буюк бобака-
лонимиз Алишер Навоий ҳаёт-
ида ва иходини мушуклар шароит-
да ўрганиб, асар яратиб, асари
тигла тушган эди.

Иккни киши Тошкентда туғил-

ган.

Нисбатан яна қисқароқ яшаган —

Ойбек. Олтмиш уч йил.

Собир Абдулла олтмиш етти
йил яшаган эди.

Ўзокрок умр кўрган — Назир
Сафаров. Саксон ёшида вафот
этган.

Энг кўп яшаган — Үйғун. Сак-

сон беш йил.

Устод Ойбек ташаллудининг ўз
иyllиги муносабати билан у
ҳадда таассорутимни ўзиши
ўйлабтиб, шулар ёдимга тушди.
Буларни эслашга сабаб, энди
«узокроқдан» турив қарагандар
аён қўнингманзар — бир пайт-
да туғилиб, ёшлиги дөярли бир
хилда кечган бешишдан — Ой-
бекни биринчи каторга ўтиб,
адабий ҳаётда бўлган жатолар,
хатто гуноҳлар тўғрисидан очик
ёзиш расмига кира бошлади. Бу —
табний жараён. Шу билан бир-
га, ўтган кунлар «айбдор»лигини
ошкор этиш адабиётдан кўнгли
совишига, адабиётда бироронг
килган хизматини «чўриб таш-

та»ни ташкилни таъкидлашди.

Таъкид таъкид, дорилғунун-

га ўқишига келганимид. Эрка ая
деган қариндошимизнинг ўйла-

рида уч-турт ой турган эдим. Кат-

та дарвозадан кирилар, кейин ик-

кита эшик бор эди. Ховли
мўйжазгина, шунга қарамай, па-

ст ёғон панжар билан ўртадан
иккига бўлинган, панжарадан
нари томонда Собир Абдулла

бўлган қард, қарсан қалгандар

Собир Абдулла менинг низдим

наздимда катта ўтибор қозон-

ган, ниҳоятда машҳур киши эди.

Бизниг олдимиздан олдида ҳам

мунисабати ўтибори ҳам бўл-

гандар. Собир Абдулла ма-

нозибни ташкилни таъкидлаш-

ди.

Собир Абдулла менинг низдим

наздимда катта ўтибор қозон-

ган, ниҳоятда машҳур киши эди.

Бизниг олдимиздан олдида ҳам

мунисабати ўтибори ҳам бўл-

гандар. Собир Абдулла ма-

нозибни ташкилни таъкидлаш-

ди.

Собир Абдулла менинг низдим

наздимда катта ўтибор қозон-

ган, ниҳоятда машҳур киши эди.

Бизниг олдимиздан олдида ҳам

мунисабати ўтибори ҳам бўл-

гандар. Собир Абдулла ма-

нозибни ташкилни таъкидлаш-

ди.

Собир Абдулла менинг низдим

наздимда катта ўтибор қозон-

ган, ниҳоятда машҳур киши эди.

Бизниг олдимиздан олдида ҳам

мунисабати ўтибори ҳам бўл-

гандар. Собир Абдулла ма-

нозибни ташкилни таъкидлаш-

ди.

Собир Абдулла менинг низдим

наздимда катта ўтибор қозон-

ган, ниҳоятда машҳур киши эди.

Бизниг олдимиздан олдида ҳам

мунисабати ўтибори ҳам бўл-

гандар. Собир Абдулла ма-

нозибни ташкилни таъкидлаш-

ди.

Собир Абдулла менинг низдим

наздимда катта ўтибор қозон-

ган, ниҳоятда машҳур киши эди.

Бизниг олдимиздан олдида ҳам

мунисабати ўтибори ҳам бўл-

гандар. Собир Абдулла ма-

нозибни ташкилни таъкидлаш-

ди.

Собир Абдулла менинг низдим

наздимда катта ўтибор қозон-

ган, ниҳоятда машҳур киши эди.

Бизниг олдимиздан олдида ҳам

мунисабати ўтибори ҳам бўл-

гандар. Собир Абдулла ма-

нозибни ташкилни таъкидлаш-

ди.

Собир Абдулла менинг низдим

наздимда катта ўтибор қозон-

ган, ниҳоятда машҳур киши эди.

Бизниг олдимиздан олдида ҳам

мунисабати ўтибори ҳам бўл-

гандар. Собир Абдулла ма-

нозибни ташкилни таъкидлаш-

ди.

Собир Абдулла менинг низдим

наздимда катта ўтибор қозон-

ган, ниҳоятда машҳур киши эди.

Бизниг олдимиздан олдида ҳам

мунисабати ўтибори ҳам бўл-

гандар. Собир Абдулла ма-

нозибни ташкилни таъкидлаш-

ди.

Собир Абдулла менинг низдим

наздимда катта ўтибор қозон-

ган, ниҳоятда машҳур киши

